

Comm-On

Proposta de punt de partida des de i per als grups que advoquen
per la transformació social

Bartolomeu Olivier James Misson

On som?

El llenguatge obre la porta a la planificació de l'extracció i posterior distribució dels recursos donant lloc al pas de les comunitats de caçadores recol·lectores a l'aparició de l'agricultura i la ramaderia. Els queviures que produeixen aquestes dues activitats passen a ser objecte d'intercanvi i ja en aquest punt es comencen a fer evidents algunes dinàmiques d'acumulació de béns per part de les elits dominants del moment.

En el punt en que l'intercanvi es demostra un sistema poc àgil i conflictiu s'impulsa la circulació de la unitat monetària donant lloc al model econòmic actual¹.

Problemes tals com el preguntar-se a qui correspon l'emissió de la moneda (a una comunitat? A l'Estat o a un grup privat amb vocació lucrativa?) ens porta a concloure que, durant segles, s'ha donat, a la llarga i en tots els casos i sense excepcions, una distribució desigual de la riquesa que sempre ha beneficiat a les encarregades de regular aquests fluxos econòmics basats en la circulació de capital. No falten exemples per demostrar que la institució d'organismes, ja siguin estatals o privats, a qui delegar

¹ www.vimeo.com/2689171 - Fragment de *Concursante*, de Rodrigo Cortés. Explicació sobre la introducció de la unitat monetària:

*“Jo tinc gallines i vostè un hort amb tomàquets, jo vull tomàquets i vostè vol ous, què fem? Un intercanvi. Un ou per cada tomàquet per exemple. Així eren les coses al principi... Però a vegades els teus tomàquets eren millors i d'altres pitjors o potser jo vull comprar un cavall i no tinc molt clar quants ous necessito... Però si utilitzem com a referència l'or (...) podem fer una taula de conversió. Si una dotzena d'ous val el mateix que una peça d'or i un cavall costa cent peces, és fàcil saber que un cavall val el mateix que cent dotzenes d'ous (...). L'or esdevé, d'aquesta manera, moneda de canvi. Ara ja no es poden canviar cavalls per ous, es canvien els ous per moneda i un ja pot anar a l'estable. Aquest és el primer pas, però avui necessitem aquesta moneda per comprar coses que no produïm. Les que inventaren el sistema tenen un establiment, un lloc on s'emmagatzema l'or i nosaltres podem aconseguir-lo. Actualment l'emissor de moneda és un altruista, no ens vol vendre l'or, en té prou en deixar-nos-el. Per exemple, a mi em dona deu monedes a retornar en un període de dotze mesos a canvi d'un interès del 10%. Com que ell arrisca el seu or i jo no arrisco res, necessita una garantia per cobrir la possibilitat que jo no pugui complir la meua part del tracte. Al teu cas, si també vols or, hipotecaràs el teu hort, i així la institució et deixarà les deu monedes a tu també a canvi dels teus tomàquets i les teves pastanagues. Podràs continuar amb el cultiu d'aquests tubèrculs, no t'has de desfer de res per poder seguir comerciant, només has de retornar al banc onze monedes al cap d'un any, les deu que et va deixar més l'interès. Com? Venent el producte i en cas que no sigui possible donant-li el teu hort. Senzill, no? Quin és el problema doncs? Imaginem que el banc disposa d'una quantitat total de cent monedes d'or, és la quantitat total d'or que existeix, no n'hi ha més... A més del prestamista, existeixen unes altres deu persones (...), totes necessiten or per comprar i totes hem demanat un préstec: Deu monedes per cada una, un total de cent monedes. El banc ha fet entrega de tot el seu or, però a canvi de què? Una simple moneda per persona? Però hi ha un problema: Si d'aquí dos mesos hem de pagar onze monedes cada una, d'on les traurem? Onze monedes cada una són cent-deu monedes. Això significa que existeixen deu monedes en concepte d'interès que mai podran pagar-se... Però el banc ens dona una solució dient-nos: torneu-me una moneda cada una i l'any que vé ja em tornareu la quantitat deixada inicialment, les primeres deu monedes! Però si tornem una moneda només ens en quedaran nou a cada una, o sigui que si encara devem deu monedes, al cap d'un any tindrem el mateix problema i a més tindrem menys diners! Exacte, i si repetim l'operació durant deu anys, partint de la base que encara es mantingui l'interès en una única moneda, en aquest temps ens quedarem sense res. Desapareixeran tots els diners però seguirem devent el préstec inicial! El banc haurà recuperat tot l'or, nosaltres no tindrem res, i encara deurem el que ens varen prestar al principi: Cent monedes entre totes que mai podrem tornar perquè, simplement, no existeixen... Així que perdrem les nostres terres, els nostres animals i els nostres aliments que varem hipotecar com a garantia al principi de l'operació fa deu anys i el banc tindrà el que tenia al principi més totes les nostres pertinençes i nosaltres no tindrem absolutament res, ja que a la pràctica serem esclaves del banc. I perquè? **Per res i a canvi de res...**”.*

Per facilitar-ne la comprensió l'ideal és que la lectora canviï la paraula *banc* per sistema o algun adjectiu referit al model econòmic imperant (capitalisme, neoliberalisme, mercantilisme, etc...).

l'administració dels afers de tipus econòmic, desemboquen, indefectiblement, en una gestió interessada dels recursos.

És innegable que avui vivim una mena de patriotisme econòmic on encara es poden donar algunes de les característiques del conflicte bipolar proletariat – burgesia que ja va assenyalar Marx fa gairebé dos-cents anys. Però també és innegable que sembla ser que tot apunta a que, en un àmbit macro-econòmic, la tendència que es va dibuixant apunta cap a una cada cop major interdependència dels agents econòmics globals (entenent com a agents econòmics des de les grans corporacions transnacionals, l'Organització Mundial del Comerç o el Banc Mundial amb els seus respectius directius, fins a les treballadores assalariades que participen dels afers econòmics que es donen al caliu de la regulació d'aquests) i senta les bases d'una complexa organització social mundial cada cop més deslligada dels afers productius i reproductius locals.

L'acceptació d'aquesta premissa ens permet, d'una banda, assenyalar la incongruència que suposa predicar la competència entre els individus com a garantia d'avenç econòmic quan a nivell internacional es treballa en base a la citada interdependència, i de l'altra, poder identificar el sistema a través del qual es prenen decisions d'incidència global que ens afecten a totes i escapen a tot control democràtic.

La lliçó que extraiem de la possibilitat que ens dóna la perspectiva històrica de comparar les democràcies de mercat, predominants avui, i els règims de gestió econòmica d'inspiració soviètica, és que tot grup que es proposi dissoldre la pluralitat sota el pretext d'un consens col·lectiu basat en premisses inamovibles de-vindrà, indefectiblement, un govern autoritari capitanejat per les millor situades dins del mateix.

Aquest anàlisi és extrapolable a les organitzacions que persegueixen la implantació d'un determinat sistema. La tria d'una determinada metodologia organitzativa dels espais polítics amb aquestes pretensions reflex-en el tipus de món que aquestes anhelen.

Per la part que ens toca:

L'actual orientació de l'organització de les activitats socials i productives al món occidental ha propiciat la total identificació de les persones que en participen amb la maquinària productiva imperant, fins el punt de desposseir-les de voluntat i de convertir-les, a totes per igual, en engranatges del sistema. És evident que hi ha peces i peces: D'un cotxe sempre és més fàcil substituir-ne un cargol que el motor, però tan l'un com l'altre serveixen el propòsit de fer funcionar la màquina. Quan la màxima aspiració de la majoria de les treballadores és la de mantenir la seva feina de merda per poder accedir a luxes tals com una televisió de pantalla extra-plana per poder veure el futbol els dissabtes i acabar sent com el seu cap, un acaba per entendre que la identificació del potencial revolucionari d'un determinat grup social ja no es pot simplificar en la dicotomia "propietari – assalariat". Aquest potencial es mesura pel grau d'addicció al sistema: Malgrat que les desposseïdes sempre seran més susceptibles de desintoxicar-se que els alts càrrecs o aquelles a les que se'ls assigna la funció de defensar l'ordre imperant, no és difícil trobar persones, que encaixarien en la descripció del proletariat, que tenen assimilatíssim el seu rol dins de la societat preeminent.

Les dinàmiques de consum actuals (cotxe, pis, mòbil, etc.) i els mitjans per finançar-les (feines amb sous de menys de 1.000 euros i a les que dediquem una mitjana de dotze hores diàries) estan desintegrant els vincles socials comunitaris que, fins ara, es

donaven de manera natural en les relacions humanes produint una nova idea de comunitat. El fet de convertir-nos en esclaves de les nostres pertinençes fa que la defensa de l'actual ordre de coses ja no sigui patrimoni exclusiu d'una minoria dominant: Avui hi ha una responsabilitat compartida de la majoria en la defensa del sistema entre les addictes del mateix.

Fins ara, el progrés i la superació dels conflictes entre comunitats propis de les societats tribals, s'havien donat a través de la culminació de l'organització social en l'aparell estatal. Aquest ha buscat com a via per la solució dels citats conflictes la congelació de les relacions humanes a través de la imposició d'un *modus vivendi* que busca la permanència de les premisses que defensen els que l'instauren. Així l'absolutisme s'imposa al feudalisme de la mà del monarca de torn en una revolució des de dalt mitjançant acords entre senyors feudals quan no l'ús de la força pura i dura, el liberalisme polític s'imposa a l'absolutisme de la mà d'una part de la societat urbana influenciada per tot l'ideari il·lustrat a través de la revolució francesa, i el "socialisme real" s'imposa per un breu període de temps de la mà dels bolxevics a través dels fets d'octubre. Totes aquestes transicions busquen, en essència, el mateix: La instauració i posterior imposició a tota la societat organitzada al caliu dels centres de poder de l'anterior règim derrocat, d'una determinada manera de relacionar-se entre les persones que reflexa la dels artífexs de la transformació social.

Però avui vivim una paulatina difuminació del centres de poder que genera un progressiu desballestament de l'Estat en favor d'una complexa super-estructura global gestionada col·lectivament per *ionquis* de la droga del consum. No existeix un dins i un fora del sistema, d'una manera o una altre tots els grups que pretenen canviar l'actual ordre de coses contribueixen a fer funcionar la maquinària en tant que fan ús dels mitjans sorgits a partir d'aquest (comptes corrents, telefonia mòbil, Internet, etc.). Per representar-ho gràficament, actualment la circulació de capital es dona a través d'una xarxa els nusos de la qual som les persones: La persona que treballa i amb els diners que obté de la seva feina compra productes, siguin o no de primera necessitat, permet, inconscientment, la continuïtat de la super-estructura. El sistema castiga la no conductivitat (liquiditat pels entesos) amb l'estancament econòmic i la posterior crisi que se'n deriva, obligant-nos a mantenir un quòrum constant en un model econòmic que ens obliga a una adquisició continuada de béns, d'aquí el perquè dels incentius al consum que promocionen els governs per mantenir l'ordre imperant.

El capitalisme en la seva forma actual esdevé doncs una complicada maquinària d'*enclosure*, de bloqueig d'aquelles que busquen sabotejar la circulació monetària, en tant que element socialitzador del capital, ja sigui assimilant dins la seva forma els trets assumibles de determinades propostes alternatives (per citar un exemple, les cooperatives d'ús tipus *Anden* pel que fa a la problemàtica de l'habitatge, que restringeixen però no interrompen la circulació de capital) o reprimint les pràctiques que no es poden integrar dins la lògica de la liquiditat (l'ocupació d'immobles en desús).

El sistema no s'oposa a nosaltres com un subjecte que ens confronta, si no com un medi que ens és hostil².

² *Introducción a la guerra civil* – Tiqqun. Ed. Melusina 2008, pàg. 97.

Val, i ara...

Com ens ho fem?

Fins aquí totes podríem estar més o menys d'acord, però quan es tracta de parlar de quines alternatives a l'actual manera de fer són les més adequades la cosa es complica...

Per solucionar aquest problema potser el millor és plasmar-les de la manera més genèrica possible:

Contraposar la temporalitat a la perpetuïtat

Fins ara les revolucions o els canvis socials que buscaven una permanència de les transformacions anhelades només han legitimat i reforçat els mecanismes de control de la progressió en l'organització de les activitats socials i productives i de la repressió individual, orientant-ho cap a les aspiracions d'un grup que sempre acaba imposant-se com a minoria privilegiada. L'alternativa són les societats dinàmiques basades en la lliure vinculació, comunitats de caràcter temporal on es dona una circulació constant d'individus.

La lliure circulació de les persones oposada a l'administració de nacions-estat que s'erigeixen com a parcel·les restringides per fronteres militaritzades, el nomadisme permanent contra el sedentarisme de la propietat de la terra, la desobediència com a principi...

No vulguem canviar un poder que ens absorbirà, utilitzem els mitjans que estan al nostre abast per confondre'ns en la societat subvertint-ne el funcionament, convertim-nos en insubmissos de l'imperi de la xarxa, bloquegem la circulació de capital posant en pràctica noves formes de viure la vida.

No esperem la promesa d'un món millor, comencem a viure aquest món que desitgem!³

Contraposar la formació social al nihilisme de la mercantilització

La descomposició dels vincles entre els individus que integren les societats occidentals són un avantatge en tant que permeten una reconstrucció de les relacions entre les persones que en formem part. Un model econòmic que propugni un individualisme com el citat caminarà, indefectiblement, cap a la seva destrucció al pretendre enfrontar-se a la necessitat humana de relacionar-se entre iguals.

L'*horror vacui* que ens provoca el sistema és una oportunitat en tant que ens permet partir de zero a l'hora de decidir com volem relacionar-nos amb les que ens envolten. S'ha d'explorar el potencial revolucionari del nihilisme sempre en base del dinamisme expressat en la idea de contraposar la temporalitat a la perpetuïtat.

3

http://www.google.es/url?sa=t&source=web&ct=res&cd=1&ved=0CAcQFjAA&url=http%3A%2F%2FElhackbogado.sm4b.com%2Fsueltate.es%2Fdescarga%2Fsueltate.es-TAZ.pdf&rct=j&q=la+zona+temporalmente+aut%C3%B3noma+hakim+bey&ei=7zd5S_PrK4K_4ga4o6iyCg&usq=AFOjCNEg8jTVV8eViprnzXz_RTliwsOTiw&sig2=a3P0RluYPkVZ8KYNWT2fCQ – La Zona Temporalmente Autónoma – Hakim Bey.

Contraposar el treball comunitari al treball assalariat

Superar la lògica del treball a canvi de diners a través del treball en col·lectiu en benefici de la comunitat.

Prioritzar aquelles tasques que contribueixen a estrènyer els vincles entre els individus no suposa un retrocés a una idea neolítica i tribal del treball. Ans al contrari, ja que actualment si introduïm aquesta lògica dins del context d'inter-dependència generat d'una manera més o menys natural a través de la revolució de les comunicacions, podem bastir una complexa societat on els béns siguin comunitaris i la propietat dels mitjans per aconseguir-los sigui col·lectiva i temporal, mai lligada a una sola persona o grup estàtic tipus conglomerat empresarial.

Crear una esfera pública d'administració dels afers econòmics deslligada de l'Estat com a garantia d'un veritable control democràtic d'aquests. Garantir la implicació de totes les interessades en una gran cooperativa de cooperatives contraposant la inter-dependència en un sentit positiu a la inter-competència que se'ns inculca avui dia.

Contraposar l'èxode⁴ a la presa de poder

Amb la complexitat estructural de l'organització social d'avui s'ha perdut la possibilitat de prendre a l'assalt un Palau d'Hivern global que ens garanteixi la consecució d'un nou ordre mundial. Tota presa de poder implica una política d'aliances estratègica que acaba difuminant la motivació inicial de l'aixecament.

La història i la crítica analítica ens permeten traspasar les etiquetes i entendre que no és el mateix el comunisme que es defensa a Cuba que el model gairebé teocràtic de Corea del Nord.

La millor garantia de democràcia (econòmica, social, la que sigui!) és la continua aparició i creixement de moviments socials crítics que s'erigeixin com a contra-pes al poder establert.

Això vol dir que els governs són tots dolents per defecte? No!

El millor govern és el que menys governa, aquell que entén i propicia el dinamisme inherent en les societats humanes. El poder és un mal menor sempre i quan hi hagi una xarxa comunitària capaç d'oposar-s'hi en cas que es proposi bloquejar o restringir la llibertat de moviment dels moviments socials.

Així doncs ja no es tracta de prendre, si no d'escapar-se de la lògica imposada posant en pràctica aquí i ara aquelles propostes que ens semblin més correctes comprovant-ne la seva funcionalitat empíricament i compartint-ne l'experiència per tal de millorar el funcionament de la comunitat.

Defensar el nostre modus vivendi per tots els mitjans necessaris

La proposta que teniu entre les mans parteix d'un problema reconegut per totes aquelles que ja l'han posat en pràctica sent o no conscients d'estar revolucionant el món:

⁴ http://es.wikipedia.org/wiki/%C3%89xodo_%28pol%C3%ADtica%29

Les forces defensores de l'ordre imposat (des dels cossos i forces de seguretat de l'Estat fins el petit propietari de l'immoble en desús ocupat per un grup de persones per tal de dur a terme un projecte docent alternatiu tipus Uni Lliure) utilitzaran tots els mitjans al seu abast per poder destruir allò que tan ha costat aixecar a base de fer feina de formigueta.

No hem d'escatimar ni desestimar cap via de lluita per tal de defensar allò que hem construït entre totes, sempre sent conseqüents amb la conveniència o no de fer ús d'una determinada tàctica.

No es pot quedar bé amb tothom, i menys en un context ambiental tan hostil com l'actual. El canvi social tipus èxode no suposa prescindir de la insurrecció: Com més n'hi hagi millor, sempre en base a la proporcionalitat de les nostres forces respecte a les de l'entorn i enteses com a mecanismes d'interferència contra la maquinària productiva, com a actes de sabotatge contra el sistema.

Ara digues la teva, explica la teva experiència i fes-la circular, contradiu el text que tens entre les mans amb algun exemple que demostris que el que s'explica aquí és una fantasmada pueril sense cap tipus de fonament empíric o fes-lo teu i porta'l a debat al teu grup d'afinitat...

El coneixement és lliure i teu és el deure de contribuir-hi!